

Протокол
семінару за підсумками роботи екзаменаційних комісій ЕК1 та ЕК2
за результатами захистів бакалаврських робіт 2025 року
на кафедрі МСТ
1 липня 2025 р.

ПРИСУТНІ: 27 викладачів кафедри (керівники кваліфікаційних робіт першого рівня вищої освіти), зав. навчальними лабораторіями.

ЗАПРОШЕНІ: голови та члени екзаменаційних комісій ЕК 1 та ЕК 2:

Потрашкова Л.В.,

Бурунін В.О.,

Гудзинський В.Є.,

Сорока Д.Б.

ВІДСУТНІ: доц. Бельчева Г.В. – відпустка для догляду за дитиною до досягнення нею 6-ти річного віку.

СЛУХАЛИ:

Завідувача кафедри МСТ, проф. каф. МСТ Дейнеко Ж.В. про підсумки роботи ЕК кваліфікаційних робіт першого (бакалаврського) рівня вищої освіти.

ВИСТУПИЛИ:

1. **ПОТРАШКОВА** Людмила Олександрівна, голова ЕК №1, проф. каф. комп'ютерних систем і технологій Харківського національного економічного університету ім. С. Кузнеця.

Вона зазначила, що загальне враження від представлених до захисту кваліфікаційних робіт позитивне. Було представлено багато робіт на актуальні теми, пов'язані з сучасними поліграфічними технологіями, розробкою друкованих та мультимедійних видань, розробкою web-сайтів та додатків. Значна частина проєктів вирізнялася креативністю, практичною спрямованістю та високим рівнем технічного виконання, що свідчить про ґрунтовну підготовку студентів і професіоналізм наукових керівників.

Людмила ПОТРАШКОВА відзначила наступні позитивні моменти:

1. Актуальність тем, пов'язаних із популяризацією української культури та поширенням корисної інформації в умовах воєнного стану.

2. Наявність реальних замовників.

Виявлені наступні недоліки:

1. Недостатнє обґрунтування проєктних рішень, відсутність розгляду альтернативних варіантів (програмного забезпечення, верстки тексту та ілюстрацій, кольорової гами).

2. У роботах із розроблення фірмового стилю не завжди розробляється брендбук; кольорова гама не перевіряється на контрастність.

3. У роботах із проєктування видань виявлено значну кількість помилок верстки.

4. У роботах із проєктування дизайну інтерфейсу не застосовуються сучасні методи UX-розробки (User Story Map, Customer Journey Map).

5. Недостатня кількість робіт, присвячених розробленню вебсайтів.

Людмила ПОТРАШКОВА сформулювала поради щодо організації захисту:

1. Встановити обов'язкову демонстрацію практичного результату під час захисту. Зберігати практичні результати кваліфікаційних робіт на диску разом із іншими документами до захисту з можливістю доступу членів комісії напередодні захистів.

2. Планувати взаємопов'язані роботи для досягнення завершеного практичного результату (наприклад, створення 3D-персонажа в одній роботі та 3D-локації – в іншій), як варіант комплексні роботи, які б демонстрували потужний результат виконаної кваліфікаційної роботи.

3. Планувати графік захистів так, щоб щодня захищалася однакова кількість студентів (оптимально – 6 осіб).

Порада щодо розвитку освітньої програми:

Предбачити вивчення методів обґрунтування рішень з UX-дизайну.

2. БУРУНІН Василь Олександрович, голова ЕК №2, директор ТОВ «Бурунін і К». Він відзначив, що рівень представлених кваліфікаційних робіт був різним, але загалом здобувачі вищої освіти продемонстрували цікаві підходи та використання сучасних технологій, у тому числі 3D-друку та мультимедійних інструментів. Разом з тим, було звернено увагу на те, що роботи, пов'язані з 3D-друком, наразі не мають чіткого методичного регламенту, що ускладнює оцінювання їхньої повноти та відповідності вимогам. Також у методичних рекомендаціях щодо кваліфікаційних робіт недостатньо чітко прописана класифікація робіт за типами, що інколи викликає запитання при визначенні, до якого виду належить конкретний проєкт.

Було відзначено, що в окремих роботах виявились технологічні помилки – наприклад, некоректне обрізання книжок у твердому палітурному виконанні чи недоцільний вибір друкарського обладнання. Голова комісії наголосив, що випускники повинні бути готові працювати як на великих поліграфічних підприємствах, так і в невеликих друкарнях, тому під час виконання проєктів варто враховувати різні рівні виробничих можливостей та широкий спектр техніки.

Позитивно було відзначено активне використання студентами сучасних програмних засобів, зокрема Figma для прототипування сайтів та мобільних додатків, однак наголошено на потребі розширювати спектр пропонованих інструментів, щоб уникати залежності від одного «мейнстримного» рішення. Особливо було звернуто увагу на те, що в роботах зовсім не розглядалася тема ERP-систем та автоматизації управління виробничими процесами, хоча для великих підприємств це надзвичайно актуальна і перспективна сфера, іноді навіть важливіша за застосування нейромереж.

Щодо організації захисту, голова комісії відзначив, що цьогорічна форма роботи комісії була зручною і сприяла більшій об'єктивності оцінювання (відповідно до зміненого «Положення про освітній процес та порядок проведення захистів кваліфікаційних робіт у ХНУРЕ» в обговоренні беруть участь тільки члени ЕК). Було запропоновано у майбутньому обов'язково

зберігати відеозаписи захистів, щоб керівники мали можливість ознайомитися з обговоренням робіт та врахувати зауваження під час подальшої підготовки студентів.

Рекомендації для наступної підготовки до захистів:

1. Розробити або оновити методичні вказівки для проєктів, пов'язаних із 3D-друком, включивши стандарти якості та чіткі критерії оцінювання.
2. Доповнити методичні матеріали чіткою класифікацією типів робіт і вимогами до кожного типу.
3. Приділяти увагу вибору технологічних рішень, орієнтуючись не лише на великі виробництва, а й на обладнання, що використовується у малих та середніх підприємствах.
4. Розширювати перелік програмних інструментів, які опановують студенти, зокрема альтернатив до Figma.
5. Інтегрувати у навчальні програми ознайомлення з ERP-системами та автоматизацією виробничих процесів.
6. Продовжити практику збереження відеозаписів захистів для аналізу та врахування у підготовці наступних випускників.

3. ГУДЗИНСЬКИЙ Віктор Євгенович, член ЕК, заступник директора видавництва «Фоліо».

Він зазначив, що в умовах складної соціально-економічної ситуації (пандемія, військовий стан) кафедра демонструє стабільні результати підготовки здобувачів. Незважаючи на об'єктивне зниження рівня підготовленості абітурієнтів, кількість успішних захистів кваліфікаційних робіт залишається стабільною. Це свідчить про ефективну роботу колективу кафедри, здатність адаптуватися до викликів і впроваджувати нові напрями (зокрема, пов'язані зі штучним інтелектом).

Водночас виявлено системний недолік – відсутність у більшості кваліфікаційних робіт аспектів видавничої діяльності. За фаховим стандартом спеціальності 196 Видавництво та поліграфія ключовим суб'єктом галузі є саме видавництво, яке створює інтелектуальний продукт (видавничий оригінал), що є основою для подальшого поліграфічного відтворення. Межа між видавничою та поліграфічною діяльністю проходить на етапі передачі готового pdf-файлу, захищеного від змін. У більшості представлених робіт теми, навіть безпосередньо пов'язані з макетуванням та дизайном, розглядають процеси лише з поліграфічного боку, ігноруючи видавничу технологію. Необхідно чітко відображати етапи видавничої підготовки у дослідженнях і проєктах здобувачів.

Студентам слід розуміти обсяг додрукарської підготовки і складність цих процесів, а також враховувати різні масштаби виробництва – від великих поліграфічних комплексів до малих підприємств.

В останні роки спостерігається зниження уваги до якості верстки у студентських роботах. Навіть у презентаціях, які супроводжують захисти, часто помітні елементарні помилки: некоректні переноси слів, всячі прийменники в кінці рядка, відсутність вирівнювання, ігнорування санітарних

та технологічних вимог. Це свідчить про те, що багато студентів не володіють навичками якісної верстки та не знають про відповідні стандарти.

Видавниче виробництво має свою складну й багатоступеневу технологію, що включає авторські питання, обробку та редагування тексту, кілька етапів коректури, оптимізацію процесу з урахуванням циклів повернення після виправлень. Значну частину цих завдань можна автоматизувати, проте студенти часто не знайомі навіть із базовими прийомами, які б підвищили якість матеріалів.

Крім того, іноді у кваліфікаційних роботах некоректно подається вибір способу друку – наприклад, згадування глибокого друку в тих випадках, де він практично непридатний. Доцільніше порівнювати лише ті технології, які реально можуть бути використані (цифровий та офсетний друк).

Також відчувається недостатнє розуміння питань растровання, вибору лінійності, оптимального співвідношення якості зображення та технічних параметрів відтворення. Це призводить до помилок, які помітні навіть у готових макетах.

Окремою проблемою залишається економічна частина робіт. У більшості випадків вона відірвана від реальних технологічних процесів і не має зв'язку з термінами виготовлення чи особливостями виробництва. Запровадження елементів проєктного менеджменту, наприклад, діаграм Ганта, дозволило б показати реальний вплив організації роботи на економічні показники.

Ще одна тенденція – надмірна схожість робіт, особливо тих, що виконані у Figma як прототипи. Їм часто бракує глибини та завершеності. Є випадки, коли робота обмежується лише демонстраційним макетом без реальної реалізації або публікації. Це ускладнює оцінку реальних знань та навичок студента.

Також виникає питання щодо деяких робіт, наприклад, з 3D-друком для медичних потреб: наскільки вони відповідають профілю та освітній програмі кафедри і чи повинні оцінюватися на рівні з класичними видавничими проєктами.

Рекомендації на майбутнє:

1. Включати у кваліфікаційні роботи повний цикл видавничої діяльності, а не обмежуватися поліграфічними аспектами.
2. Використовувати у захистах і пояснювальних записках термінологію, узгоджену з Законом України «Про видавничу справу».
3. Розширити тематику робіт за рахунок дослідження і впровадження видавничих технологій.
4. Чітко відокремлювати видавничі та поліграфічні процеси, фіксуючи межі між ними.
5. Поглибити знання здобувачів у сфері додрукарської підготовки та варіативності обладнання для підприємств різного масштабу.

4. СОРОКА Віктор Борисович, член ЕК.

Він відзначив, що рівень кваліфікаційних робіт цього року став вищим, а отже, робота кафедри була виконана якісно. Щодо організації процесу підготовки та захисту робіт, помітні покращення, але є й моменти для удосконалення –

зокрема, іноді бракувало попереднього інформування для планування часу та уточнення окремих питань у керівників.

Стосовно змісту кваліфікаційних робіт, головною проблемою названо їх незавершеність: гарний дизайн чи цікава ідея без фінальної реалізації не є повноцінним проектом. Автори повинні розуміти, що кваліфікаційна робота має містити завершений продукт – наприклад, готовий і опублікований сайт, а не лише прототипи.

Серед рекомендацій:

- визначати чіткий обсяг робіт (score) на початку;
- створити методичні рекомендації або чек-лист обов'язкових етапів;
- покращити економічну частину кваліфікаційних робіт, зробити її більш реалістичною;
- впроваджувати елементи проектного менеджменту (наприклад, діаграму Ганта) та готувати студентів до аргументованих відповідей щодо них.

5. БІЗЮК Андрій Валерійович, член ЕК, проф. каф. МСТ.

Він виступив в ході обговорення підсумків роботи екзаменаційних комісій, проаналізував та порівняв тематику робіт за останні три роки і виявив, що у 2025 р. переважно представлені наступні теми у кваліфікаційних роботах:

1. Проектування оригінал-макета друкованого видання (перевидання) (книги, журнали, артбуки, перевидання класичних творів, фотокниги, каталоги, комікси тощо).
2. Проектування і створення WEB-видання (сайти, інтернет-магазини, онлайн-бібліотеки, інформаційні портали, навчальні та туристичні web-ресурси).
3. Проектування електронного мультимедійного видання (електронні інтерактивні посібники, мультимедійні комплекси, електронні журнали з додатками, інтерактивні каталоги).
4. Проектування дизайну або фірмового стилю, рекламної продукції (брендинг компаній, айдентика, рекламні кампанії, сувенірна продукція, постери, банери, календарі, POS-матеріали).
5. Проектування технології виготовлення етикетково-пакувальної продукції (пакування для харчових і промислових товарів, етикетки, smart-пакування, подарункові комплекти пакування).

В порівнянні з 2023 р., де було більш представлено розробки та проектування друковані та web-видання, майже відсутні інтерактивні продукти. В 2024 році різке зростання web-розробки та мультимедійного контенту; з'являються ігри та UI/UX. В 2025 спостерігався найбільший обсяг робіт, розширення спектра тем (ігри, AR/VR, відео, UI/UX, поширення використання технологій штучного інтелекту).

Зав. каф. МСТ

проф. Ж.В. Дейнеко

Учений секретар

доц. О.В. Вовк